

La mort, a debat

La mort s'esdevé quan s'atura el cor o quan cessa l'activitat al cervell? Fa quaranta anys, l'estiu del 1968, un comitè de l'escola de medicina de la Universitat de Harvard va establir la mort humana en el moment en què el cervell deixava d'emetre cap senyal; és a dir, allò que es coneix per *encefalograma pla*. Les recomanacions d'aquell comitè van ser seguides per la majoria de països del món i van substituir la vella idea que la mort s'esdevenia en aturar-se l'activitat cardíoc-respiratòria. Actualment, però, cada vegada són més nombrosos els metges que consideren que aquella decisió fou errònia, cosa que ha tornat a obrir el debat, sobretot entre els col·lectius de metges amb conviccions religioses. Aquesta és, per exemple, l'opinió de Ferran Garcia-Faria, president de l'associació Metges Cristians de Catalunya, que considera que caldria revisar la decisió presa a la Universitat de Harvard. "Conec casos concrets de malalts que reaccionaven a certs estímuls externs tot i mostrar un encefalograma pla", explica Garcia-Faria.

Avui dia es considera que una persona s'ha mort quan el seu cervell no registra activitat. Però d'un temps ençà alguns col·lectius de metges sostenen que cal revisar aquesta idea. Això serà, de fet, l'eix central d'una conferència que tindrà lloc al Vaticà el mes de novembre.

La redefinició del moment de la mort establerta fa quaranta anys ha tingut algunes repercussions importants. Se-

gons el president de Metges Cristians, "durant aquests anys la idea de la mort s'ha manipulada en benefici d'algunes pràctiques, com per exemple la donació d'òrgans. En alguns casos hi ha hagut una mala utilització d'aquesta idea i s'han extret òrgans prematurament, considerant morta una persona quan en realitat no ho era". Aquesta qüestió, de fet, va aparèixer a principi del mes passat en un article a l'*Osservatore Romano*, el diari del Vaticà, signat per Lucetta Scaraffia, professora d'història de la religió a la universitat La Sapienza. En aquest article, Scaraffia denunciava que la demanda creixent d'òrgans per a trasplantaments posava molta pressió sobre els metges, en el sentit que la urgència per a extreure els òrgans en bones condicions no sempre permetia que es respectés la línia que separa la vida de la mort.

Donar en vida. En aquest sentit, en un altre article aparegut el mes d'agost a *New England Journal of Medicine*, els doctors Robert Truog —professor, precisament, de l'escola de medicina de Harvard— i Franklin Miller —de l'Institut de Medicina dels Estats Units— posaven un hipotètic exemple a la inversa: el cas d'un malalt que havia consentit que li fos retirada la respiració artificial si patia una lesió cerebral irreversible. En arribar el moment, els doctors respectaven el seu desig i, un cop retirada la respiració i amb el cor aturat, el declaraven mort. Per guanyar temps, procedien a extreure òrgans immediatament sense esperar l'aturada de l'activitat cerebral. Aquest exemple servia a tots dos metges per a suggerir que caldria permetre una revisió de la legislació per tal que, amb consentiment previ, es poguessin extreure òrgans vitals a persones que haguessin patit una greu lesió al cervell.

Tot plegat ha reobert el debat sobre la mort en alguns països, com al Regne Unit, on ja es plantegen un canvi de legislació. A Itàlia, l'article de Lucetta Scaraffia també ha despertat una forta polèmica, sobretot per dilucidar si cal establir el moment de la mort seguint criteris estrictament mèdics i científics o si cal aplicar criteris ètics i jurídics. En aquest sentit, la doctora Chiara

Decidir el moment de la mort ha tornat a esdevenir un motiu de debat entre els metges.

Mantovani, presidenta de l'Associació de Metges Catòlics italians, en declaracions a la premsa, considera molt difícil de poder establir criteris ètics que

puguin ser compartits d'una manera general. Amb relació a l'establiment del moment de la mort, Mantovani es mostrava partidària de considerar-la a

partir del cessament de l'activitat cardíoc-respiratòria i no pas de la cerebral. De Catalunya estant, aquest debat també es seguit amb atenció. "No n'hi ha prou de comprovar que no hi ha activitat al cervell. Per a certificar la mort és imprescindible que el cor hagi deixat de bombar sang. Han de ser totes dues coses", considera Ferran Garcia-Faria, president de l'associació Metges Cristians de Catalunya.

Sigui com vulgui, aquest serà un dels principals temes de què tractarà la Conferència sobre Donació d'Òrgans que tindrà lloc al Vaticà del 6 al 8 de novembre. A parer del president dels metges catòlics catalans, aquesta conferència hauria de servir per a elaborar una proposta per a utilitzar millor els criteris segons els quals actualment es considera que una persona és morta. Això, segons Garcia-Faria, "és molt important per a elevar i mantenir la dignitat de la persona humana al més alt nivell".

Xevi Camprubí

2008

V PREMIS FRANCESC CANDEL

Veredictes

Socialcat

Revista Mà, Vic

CEIP Mestre Morera

Barcelona

Associació Sociocultural Punt d'Intercanvi

Els llibres de la Nur, Barcelona

Confederació del Comerç de Catalunya

Campanya Oberts al català, Barcelona

Òmnium Cultural

Programa Quedem?, Barcelona

Acte de lliurament

20 d'octubre de 2008, 19 h

Pati Llimona, Barcelona

LL Fundació
Lluís Carulla

Amb el suport de:

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Social i Ciutadania
Secretaria per a la Immigració